

Vergaderjaar 2022–2023

21 501-02

Raad Algemene Zaken en Raad Buitenlandse Zaken

EW

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 27 januari 2023

Hierbij bied ik u de geannoteerde agenda aan voor de Raad Algemene Zaken van 6 februari 2023. Tevens deel ik hierbij een informele notitie die gebruikt wordt om de Nederlandse inzet voor de discussie over migratie tijdens de buitengewone Europese Raad van 9 en 10 februari 2023 uit te dragen.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
W.B. Hoekstra

GEANNOTEEERDE AGENDA RAAD ALGEMENE ZAKEN VAN 6 FEBRUARI 2023

Op maandag 6 februari vindt in Brussel de Raad Algemene Zaken (RAZ) plaats. Op de agenda¹ staan de prioriteiten van het Zweedse voorzitterschap, de voorbereiding van de buitengewone Europese Raad van 9 en 10 februari a.s. en de EU-VK relatie. De Minister van Buitenlandse Zaken is voornemens deel te nemen.

Prioriteiten Zweeds EU-voorzitterschap

Het Zweedse EU-voorzitterschap zal tijdens de RAZ stilstaan bij haar vier hoofdprioriteiten²:

- 1) veiligheid en EU solidariteit;
- 2) EU concurrentievermogen;
- 3) de groene en energietransitie;
- 4) democratische waarden en de rechtsstaat.

Daarnaast zal er aandacht zijn voor andere prioritaire dossiers zoals migratie. Tijdens volgende bijeenkomsten van de RAZ wil het Zweedse EU voorzitterschap aandacht besteden aan dossiers als de rechtsstaat, Europese democratie, uitbreiding, EU-VK relaties, crisisparaatheid, de follow-up van de Conferentie over de Toekomst van Europa en de implementatie van de 2030 agenda en de SDG's.³ Het kabinet kan zich gelet op de huidige internationale context goed vinden in deze prioriteiten en kijkt uit naar de verdere samenwerking met het voorzitterschap. Nederland zal tijdens de RAZ het belang van een succesvolle voortgang op de Zweedse voorzitterschapsprioriteiten benadrukken.

Vorbereiding buitengewone Europese Raad 9-10 februari 2023

De RAZ zal spreken over de agenda van de buitengewone Europese Raad (ER), waarop naar verwachting de Russische agressie tegen Oekraïne, economie/concurrentievermogen en migratie staan.

Russische agressie tegen Oekraïne

De ER zal mogelijk stilstaan bij de laatste ontwikkelingen van de Russische oorlog tegen Oekraïne. Blijvende solidariteit met Oekraïne is ook in 2023 van essentieel belang. De inzet van het kabinet blijft ongewijzigd. Dit betekent dat het zich enerzijds onverminderd blijft inzetten om de druk op Rusland verder te vergroten om de agressie te beëindigen, inclusief verdere aanscherping van de sancties tegen Rusland. Anderzijds blijft het kabinet zich inzetten voor zoveel mogelijk steun aan Oekraïne, zowel bilateraal als vanuit de EU en in nauwe samenwerking met internationale partners en organisaties.

De oorlog tegen Oekraïne gaat een nieuwe fase in. Vanwege de voortdurende Russische agressie, waarbij steeds meer – en meer soorten – wapens worden ingezet en een voortdurende mobilisatie, is sterke militaire steun, onder meer door middel van zwaardere wapens als tanks, van toenemend belang. Nederland draagt bij aan deze steun, onder meer met de levering van Patriot-systemen. In het licht van de urgentie van leveranties van tanks, en aangekondigde leveranties hiervan door VK, Duitsland, VS en andere partners, overweegt het kabinet ook hier verschillende vormen van steun, bijvoorbeeld in de vorm van financieel

¹ Te raadplegen op Delegates Portal: CM1233/23.

² <https://swedish-presidency.consilium.europa.eu/en/programme/priorities/>.

³ <https://swedish-presidency.consilium.europa.eu/en/programme/programme-of-the-presidency/>.

bijdragen en opleidingen. Nederland geeft hiermee een boodschap van onverminderde solidariteit aan de Oekraïense bevolking.

Het kabinet blijft zich ook inzetten voor onderzoek naar schendingen van het humanitaire oorlogsrecht in Oekraïne, waaronder de systematische ontvoering van kinderen van Oekraïens grondgebied naar Rusland. Daarnaast heeft Nederland steun uitgesproken om een agressietribunaal te creëren, mogelijk in Den Haag, en verkent samen met Oekraïne en andere staten de mogelijkheden een schaderegister op te tuigen.

Mogelijk zal de RAZ ook stilstaan bij de uitkomst van de 24ste EU-Oekraïne Top die plaats zal vinden op 3 februari a.s. in Kyiv. Uw Kamer wordt met het verslag van de Raad Buitenlandse Zaken van 23 januari jl. geïnformeerd over de inzet van het kabinet voor deze Top.

Economie/concurrentievermogen

Tijdens de buitengewone ER zal de discussie over het EU concurrentievermogen worden voortgezet na eerdere bespreking tijdens de ER van 15 december 2022.⁴ De discussie zal gebaseerd zijn op de analyse en de voorstellen van de Commissie om de Europese industrie te ondersteunen.⁵ Het kabinet verwelkomt de Europese ambitie om koploper te blijven in de klimaattransitie en *clean technologies*, evenals de stappen die andere landen hierin hebben gezet, zoals de *Inflation Reduction Act* (IRA) van de VS. Het blijft echter van belang om de discriminatoire elementen in de IRA te adresseren.

De bespreking tijdens de buitengewone ER zal zich richten op hoe EU lidstaten de Europese industrie kunnen ondersteunen in de groene transitie om een koploperspositie te behouden. Ook sectoren die bijdragen aan de digitale transitie en open strategische autonomie zijn daarbij van belang. Het versterken van lange termijn concurrentievermogen begint bij een sterk economisch fundament, zoals een sterke en eerlijke interne markt, het waarborgen van een gelijk speelveld, een open economie en internationale samenwerking, een dynamische en wendbare beroepsbevolking en EU-lidstaten met gezonde overheidsfinanciën. Het kabinet blijft zich hiervoor inzetten.

Daarnaast zet het kabinet in op ondersteuning van de Europese industrie door 1) het versnellen van de energietransitie; 2) het versterken van het investeringsklimaat van de EU; en 3) een ambitieuze groene handelsagenda. Ten aanzien van financiering is het kabinet van mening dat op basis van een behoeftanalyse eerst het bestaande financiële instrumentarium optimaal benut moet worden, voordat kan worden gesproken over aanvullende fondsen. Verder is het kabinet voorstander van het versnellen van steunprocedures en gerichte verruiming van de steunkaders die noodzakelijk zijn voor de groene transitie, maar terughoudend wat betreft een bredere versoepeling. Hiervoor is eerst een nadere probleemanalyse nodig. Bovendien moet het gelijk speelveld worden gewaarborgd.

Migratie

Mede op verzoek van Nederland is migratie geagendeerd op de buitengewone ER. Naar verwachting zal hier met name worden gesproken over de asiëldimensie van het migratievraagstuk. Het kabinet blijft zich sterk inzetten voor voortgang op het Asiel- en Migratiepact. Tegelijkertijd wenst het kabinet in de tussentijd stappen te zetten die leiden tot meer grip op

⁴ Zie verslag ER 15 december jl. Kamerstuknummer 21 501-20, nr. 1899.

⁵ De Commissiemededeling zal naar verwachting op 1 februari a.s. worden gepubliceerd.

migratie, in lijn met de reeds bestaande kabinetsinzet. Het kabinet vindt het van belang dat bestaande afspraken op migratiegebied ook daadwerkelijk worden nagekomen, bijvoorbeeld als het gaat om de naleving van Dublinregels. Ook zal het kabinet onder meer inzetten op het versterken van grensbeheer binnen de kaders van internationale verdragen en het verstevigen van EU-samenwerking met derde landen. Deze Nederlandse inzet is verwerkt en toegelicht in een Engelstalige informele notitie om de Europese Commissie en andere lidstaten te informeren. Uw Kamer treft deze notitie in de bijlage aan.

EU-VK relatie

De RAZ zal stilstaan bij de stand van zaken van de relatie tussen de EU en het Verenigd Koninkrijk (VK). De gesprekken tussen de Commissie en de Britse regering over de implementatie van het Protocol Ierland/Noord-Ierland (hierna: Protocol) werden in oktober 2022 hervat. Sindsdien hebben beide partijen intensief gesproken over mogelijke praktische oplossingen voor de implementatie van het Protocol, onder andere op het gebied van douane, sanitaire en fytosanitaire controles en de betrokkenheid van Noord-Ierse stakeholders bij de *governance* van het Protocol. De basis voor de EU inzet van deze gesprekken is vastgelegd in de *position papers* van de Commissie uit juni 2022⁶, die een verdere uitwerking zijn van de *non-papers* uit oktober 2021⁷. De vicepresident van de Europese Commissie Maroš Šefčovič zal terugkoppelen over het verloop van de gesprekken van afgelopen weken.

Het kabinet vindt het positief dat de Commissie en het VK er begin januari in geslaagd zijn om een gemeenschappelijke weg voorwaarts af te spreken over de toegang van EU-ambtenaren tot de Britse douane IT systemen.⁸ Deze toegang is noodzakelijk voor de volledige implementatie van het Protocol en ziet het kabinet als een vertrouwenwekkende stap. Het kabinet vindt het tevens positief dat de gesprekken constructief worden voortgezet⁹, al lagen de inhoudelijke posities van de EU en het VK op verscheidene punten ver uit elkaar op het moment dat de gesprekken hervat werden.

Het kabinet hoopt dat de gesprekken uiteindelijk tot concrete en duurzame resultaten zullen leiden in het belang van Noord-Ierse belanghebbenden, gezien het voortduren van de politieke impasse in Noord-Ierland. Het kabinet steunt de aanpak van de Commissie, waarbij de bescherming van de integriteit van de Europese interne markt en het Goede Vrijdag Akkoord kernprincipes blijven. Het kabinet hecht aan nauwe betrokkenheid van de Raad bij alle verdere ontwikkelingen binnen de EU-VK relatie en blijft zich inzetten voor een positief en stabiel partnerschap tussen de EU en het VK, gelet op het gedeelde belang om samen te werken aan mondiale uitdagingen.

⁶ Q&A: Commissions reaction to the United Kingdom's bill (europa.eu).

⁷ Protocol on Ireland and Northern Ireland (europa.eu).

⁸ Joint Statement by VP Šefčovič and UK Foreign Sec. Cleverly (europa.eu).

⁹ Joint Statement by VP Šefčovič and UK Foreign Sec. Cleverly (europa.eu).